

Het einde van de middeleeuwen

Vijftig kunstwerken

uit de tijd van

Bosch en Erasmus

Matthijs IJssink, Bram de Klerck & Annemarieke Willemsen [red.]

Inhoud

- Het einde van de middeleeuwen? – *Matthijs IJssink, Bram de Klerck & Annemarijke Willemsen* 7
- Blijken van betrokkenheid – *Jo Timmermans* 13
- Albrecht Dürers *Zee wonder* ter discussie – *Bernard Aikema* 15
- Pelgrimstekens van Onze-Lieve-Vrouwe van Gratie te Scheut – *Hanneke van Asperen* 21
- Van Bruegel tot Baudelaire in *Het Atelier* van Alfred Stevens – *Jan Dirk Baetens* 27
- Twee Bossche altaarpanelen in het Brabantse Velp – *Lydia Beerkens* 33
- Een lans, de sultan en de paus – *Sible de Blaauw* 39
- Ten eeuwigen dage de Brugse Belofte – *Saskia de Bodt* 45
- Een bijzonder portret van Claus Stalburg ‘de Rijke’ – *Katja Boertjes* 51
- De *Madonna van Jan Vos* en de werkplaats van Jan van Eyck – *Till Horger Borchert* 57
- De Dood en de vrek* van Jheronimus Bosch – *Charles Caspers & Charlotte Caspers* 63
- De Christoffelschouw op een breukvlak, in herfsttij – *Jeroen Goudeau* 69
- Een royaal uitzicht – *Johan de Haan* 75
- Een Utrechtse kraagsteen met een stenengooier – *Elizabeth den Hartog* 81
- ‘Een vierkant raamkje’ – *Lars Hendrikman* 87
- Lof der *Keisnijing* – *Stephen Hitchins* 93
- De zondvloed, de ark en de zeemeermin – *Nelly de Hommel Steenbakkers* 99
- De kruisdraging van Christus* materieeltechnisch bezien – *Luuk Hoogstede* 105
- De onvromen lopen rond – *Matthijs IJssink* 109
- De fragmentenmuur van Wilhelmus van Dam van Brakel – *Jorien Jas* 117
- Conrat Meit tussen Vlaanderen en Italië – *Bram de Klerck* 123
- Michelangelo’s *Madonna met kind* in het laatmiddeleeuwse Brugge – *Anna C. Koldeveij* 129
- Het albasten retabel van Afferden – *Eloy Koldeveij* 135
- Het houten doksaal van Holwierde – *Justin Kroesen* 141
- Haagse bluf, Bossche inversie en het wapen van Jan van Neufchâtel – *Marjolijn Kruip* 147
- Twee op drift geraakte panelen gewijd aan Jacobus de Meerdere – *Suzanne Laemers* 153

De Panhuys zuil op de Hoge Venen	<i>Rudie van Leeuwen</i>	159
Een schilderij uit de Gouden Eeuw op een ongewone drager	<i>Volker Manuth</i>	165
Een nieuwe toeschrijving voor <i>Kop van een oude vrouw</i>	<i>Dantje Meuwissen</i>	171
De Ulmer <i>Postenbrief</i>	<i>Nine Miedema & Hessel Miedema</i>	177
Middeleeuwse blokschaven, spanzagen en hun antieke voorlopers	<i>Stephan Mols</i>	183
Twee gebrandschilderde ramen in het Bossche Bethaniëklooster	<i>Charles de Mooij</i>	187
Was de godin Venus ooit in Leggeloo?	<i>Eric M. Moormann</i>	193
Het Van Bronckhorst-Batenburg getijdenboek	<i>Johan Oosterman</i>	197
Een knoopinsigne met Quintinus van Saint-Quentin	<i>Willy Piron</i>	203
<i>Man in een hopkorf met gierzwaluwen</i>	<i>Erwin Pokorný</i>	209
Een gotische monstrans met barokke engelen	<i>Jean-Pierre van Bijen</i>	215
Speuren naar spoormaker op een tekstbord in de Utrechtse Jacobikerk	<i>Lidwien Schiphorst</i>	221
Een samengesteld driestel van de Bossche Lieve Vrouwe Broederschap	<i>Loes Scholten</i>	227
Een teruggevonden Meehelse schutter?	<i>Manfred Sellink</i>	233
De zogenaamde <i>Christelijke allegorie</i> van Jan Provoost	<i>Ron Spronk</i>	239
Een schijnheilige ezel uit Steinfeld	<i>Christel Theunissen</i>	245
Een laatgotisch dressoir als tentoonstellingsobject	<i>Lieske Tibbe</i>	251
Een complexe religieuze hand	<i>Evelyne Verheggen</i>	257
Een Venetiaanse doge in de Hagia Sophia	<i>Mariëtte Verhoeven</i>	263
De <i>Madonna</i> uit klooster Catharinenberg te Oisterwijk	<i>Pia Verhoeven</i>	269
Het Haagse grafmonument van Margaretha van Brieg	<i>Bernard M. Vermet</i>	275
De <i>Calvarie met schenker</i> van Jheronimus Bosch	<i>Mariëke van Wamel</i>	281
De liefde tussen peren en perziken en andere dingen	<i>Arvi Wäittel</i>	287
Een dode schedel	<i>Wouter Weijers</i>	293
Een opmerkelijke muurschildering in Doesburg	<i>Wieneke Weusten</i>	301
Insignes, amuletten en speelgoed op een pestschilderij	<i>Annemariëke Willemsen</i>	307
Noten 313		
Publicatielijst van Jos Koldewij 319		
Over de auteurs 358		
Verantwoording afbeeldingen 362		